

RAPORT Z REALIZACJI CELÓW

Strategii Rozwoju Gminy Barczewo na lata 2015-2025

ZA ROK 2020

Monitoring stanowi integralną część procesu planowania i zarządzania strategicznego. Opiera się na systematycznym gromadzeniu danych dotyczących zjawisk i przebiegu procesów rozwojowych, których analiza i interpretacja pozwala na ocenę stopnia realizacji danego programu czy przyjętej strategii. Pozwala także na systemowy i zorganizowany sposób pozyskiwania i gromadzenia niezbędnych danych do analizy i oceny zjawisk społeczno-gospodarczych w układzie przestrzennym i tematycznym.

Proces monitorowania zapewnia także możliwość wyprzedzającej identyfikacji zagrożeń i ich ocenę oraz możliwy wpływ na osiąganie przyjętych założeń i celów. Przyjęta przez Radę Miejską w Barczewie uchwałą nr XI/78/2015 z dnia 16 czerwca 2015 r. *Strategia Rozwoju Gminy Barczewo na lata 2015-2025* określiła założenia metodyczno-organizacyjne systemu monitorowania celów rozwojowych.

Niniejszy dokument jest kolejnym tego typu Raportem monitorującym Strategię, opracowanym przez *Zespół ds. monitorowania wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Barczewo* i służącym m. in.: monitorowaniu postępów w realizacji celów Strategii. Raport ma stanowić narzędzie wspomagające i umożliwiające ocenę stanu realizacji przyjętych celów, a także podejmowanie decyzji w sprawach związanych z realizacją Strategii. Ustalenia, wnioski Raportu mogą być przesłanką do formułowania rekomendacji do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Funkcją i zadaniem niniejszego dokumentu jest również zapewnienie wszystkim zainteresowanym otwartego i powszechnego dostępu do informacji o stanie i postępie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Barczewo na lata 2015-2025.

Jednakże ze względu na długi czas, jaki minął od uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Barczewo na lata 2015-2025, konieczne jest jej zaktualizowanie. Najważniejszą zmianą jest

nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która m.in. porządkuje strategię planowania rozwoju Polski na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Kolejną przyczyną są liczne problemy z pozyskaniem danych do monitorowania wskaźników. Zmianie uległ m.in. zakres gromadzenia danych przez statystykę publiczną, ponadto gromadzone i upowszechniane są dane za rok ubiegły, w większości przypadków, do połowy roku następującego po roku sprawozdawczym. Dotyczy to w szczególności danych z kategorii turystyka, które nie są gromadzone przez urząd, a które mogą być pozyskane jedynie za pośrednictwem Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Problematiczne jest także pozyskanie danych dla niektórych wskaźników (np. dotyczący produktu turystycznego), co powoduje, że brak jest pełnego obrazu stopnia realizacji celu.

Ponadto, z uwagi na zakończenie okresu programowania funduszy europejskich na lata 2014-2020 oraz wchodzenie w programowanie na lata 2021-2027, a także aktualizacji Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna, niezbędne jest dostosowanie zapisów Strategii Gminy do pozostałych dokumentów.

Prace nad przygotowaniem niniejszego raportu były prowadzone zgodnie z ustaleniami poczynionymi w latach poprzednich. Ustalono wtedy, że zadania wymagające monitorowania zostaną podzielone pomiędzy członków zespołu pod względem obszarów wynikających z właściwości i zakresu obowiązków wydziałów, które reprezentują. W związku z powyższym do każdego wskaźnika realizacji przypisano wydział/jednostkę odpowiedzialne za gromadzenie niezbędnych danych.

Podział przedstawia się następująco:

Wskaźniki dla celu 1.: **Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, turystyczna i społeczna**

1. Liczba kilometrów dróg modernizowanych w danym roku [km] – Wydział Budownictwa i Inwestycji
2. Liczba mieszkańców Gminy Barczewo korzystających z sieci kanalizacyjnej [%] – Zakład Wodociągów i Kanalizacji
3. Liczba mieszkańców Gminy Barczewo korzystających z sieci wodociągowej [%] – Zakład Wodociągów i Kanalizacji
4. Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych [ha] – Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa
5. Liczba nowych, wyremontowanych obiektów turystycznych i sportowych [szt.] – Miejski Zespół Oświaty i Zdrowia, Informacja Turystyczna- CKB

I. Wskaźniki dla celu 2.: **Wysoka dostępność komunikacyjna i integracja wewnętrzna gminy**

1. Powierzchnia Gminy objęta transportem zbiorowym [%] – Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
6. Powierzchnia Gminy objęta planem zagospodarowania przestrzennego [%] – Wydział Budownictwa i Inwestycji
2. Liczba ofert edukacyjnych oferowanych przez świetlice wiejskie [szt.] – Centrum Kulturalno-Biblioteczne

II. Wskaźniki dla celu 3.: **Korzystne warunki rozwoju przedsiębiorczości**

1. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców [liczba] – Urząd Stanu Cywilnego
2. Dochody budżetu Gminy z tytułu udziału w podatku od osób prawnych [liczba] – Wydział Finansowy
3. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana w danym roku na 1000 mieszkańców [liczba] – Urząd Stanu Cywilnego + GUS
4. Udział liczby podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Gminie Barczewo w ogóle podmiotów zarejestrowanych w danym roku w powiecie olsztyńskim [liczba] – GUS

III. Wskaźniki dla celu 4: **Aktywne działania na rzecz rozwoju turystyki**

1. Liczba turystów korzystających z noclegów na jedno miejsce noclegowe [liczba] – GUS
2. Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców [liczba] – GUS
7. Długość ścieżek rowerowych [km] – Wydział Budownictwa i Inwestycji
3. Liczba produktów turystycznych na terenie Gminy [liczba] – Wydział Budownictwa i Inwestycji

Niniejszy Raport jest kolejnym dokumentem prezentującym dane monitoringowe dla uchwalonej przez Radę Miejską w Barczewie Strategii, w którym przedstawiono wartości wskaźników obrazujących poziom realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy.

System monitorowania Strategii oparty jest o wskaźniki jej realizacji oraz informacje i dane pozyskiwane zarówno od licznych podmiotów i jednostek współrealizujących Strategię, jak i innych instytucji (np. GUS). Model i ramy monitoringu zawarte zostały w Strategii Rozwoju Gminy. Proces monitorowania oraz raportowania prowadzony jest na podstawie m.in.: bieżącego

monitorowania wartości wybranych wskaźników.

Materiał faktograficzny opracowywany przez GUS, ze względu na jego zakres nie jest w stanie w pełni odzwierciedlić rzeczywistych efektów działań podejmowanych w ramach realizacji Strategii, mających w dużej mierze charakter jakościowy. Uzupełnieniem danych statystycznych są informacje zawarte w opracowaniach własnych Urzędu Stanu Cywilnego w Barczewie oraz Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Barczewie.

Dane zaprezentowano w ujęciu statycznym, polegającym na przedstawieniu wartości wskaźnika w danym roku, jak również dynamicznym, polegającym na ukazaniu zmiany w stosunku do roku bazowego. W celu uzyskania szerszego horyzontu czasowego i stworzenia lepszej możliwości oceny zachodzących procesów za rok bazowy przyjęto rok 2014.

Monitoring realizacji strategii, a więc wyniki analizy zgromadzonych danych w odniesieniu do zaplanowanych do monitorowania wskaźników przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 1. Cel strategiczny 1 oraz cele operacyjne

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna			
Poprawa jakości dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Gminy Barczewo oraz budowa nowych dróg	Poprawa infrastruktury technicznej na terenie Gminy Barczewo	Poprawa jakości infrastruktury turystycznej, sportowej na obszarze Gminy Barczewo	Dobra infrastruktura społeczna

Stopień realizacji celu strategicznego 1 określa się za pomocą poziomu realizacji wskaźników wskazanych w tabeli 2.

Tabela 2. Wartości osiągniętych wskaźników dla celu strategicznego 1

Lp.	Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Osiągnięte wartości w danym roku						Wzrost w stosunku do 2019 r.	Spadek w stosunku do 2019 r.
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
1.	Liczba kilometrów dróg modernizowanych w danym roku [km]	0,7	1,22	2,45	0,664	0,9	3,82	1,31	0	-2,51

2.	Liczba mieszkańców Gminy Barczewo korzystających z sieci kanalizacyjnej [%]	63,06	65,47	65,79	65,79	65,61	65,5	65,62	0,12	
3.	Liczba mieszkańców Gminy Barczewo korzystających z sieci wodociągowej [%]	96,43	97,36	99,14	99,99	99,99	98,5	98,5	0	0
4.	Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych[1] [ha]	0	0,65	7,24	2,18	4,13	9,69	13,24	3,55	
5.	Liczba nowych, wyremontowanych obiektów turystycznych i sportowych [szt.]	0	8	5	3	1	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych i danych GUS.

W 2020 r. spadkowi uległ wskaźnik *Liczba kilometrów dróg modernizowanych w danym roku [km]*, z 3,8 km dróg na 1,31 km. Należy jednak zauważyć, że w roku ubiegłym oddano do użytkowania drogę Nikielkowo-Wójtowo, stąd też spadek.

Pozostałe wskaźniki pozostają bądź na tym samym poziomie, bądź różnice są nieznaczne. W 2020 roku nie powstały nowe bądź też nie zostały wyremontowane obiekty turystyczne i sportowe.

Nieznacznie wzrósł wskaźnik *Liczby mieszkańców Gminy Barczewo korzystających z sieci kanalizacyjnej* (0,12%), bez zmian zaś pozostał wskaźnik *Liczby mieszkańców Gminy Barczewo korzystających z sieci wodociągowej*.

Tabela 3. Cel strategiczny 2 oraz cele operacyjne

Wysoka dostępność komunikacyjna i integracja wewnętrzna gminy			
Rozwój sprawnej i bezpiecznej komunikacji drogowej	Kreowanie zrównoważonej polityki przestrzennej	Zaangażowane społeczeństwo na rzecz rozwoju gminy	Wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania gminą

Stopień realizacji celu strategicznego 2 określa się za pomocą poziomu realizacji

wskaźników wskazanych w tabeli 4.

Tabela 4. Wartości osiągniętych wskaźników dla celu strategicznego 2

Lp.	Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Osiągnięte wartości w danym roku						Wzrost w stosunku do 2019 r.	Spadek w stosunku do 2019 r.
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
1.	Powierzchnia Gminy objęta transportem zbiorowym [%]	54,71	47,16	47,16	47,16	47,16	47,16	47,16	0	0
2.	Powierzchnia Gminy objęta planem zagospodarowania przestrzennego [%]	11,86	12,43	12,43	12,48	12,45	12,46	13,24	6,26	
3.	Liczba ofert edukacyjnych oferowanych przez świetlice wiejskie [szt.]	752	755	716	601	633	419	168		-251,00

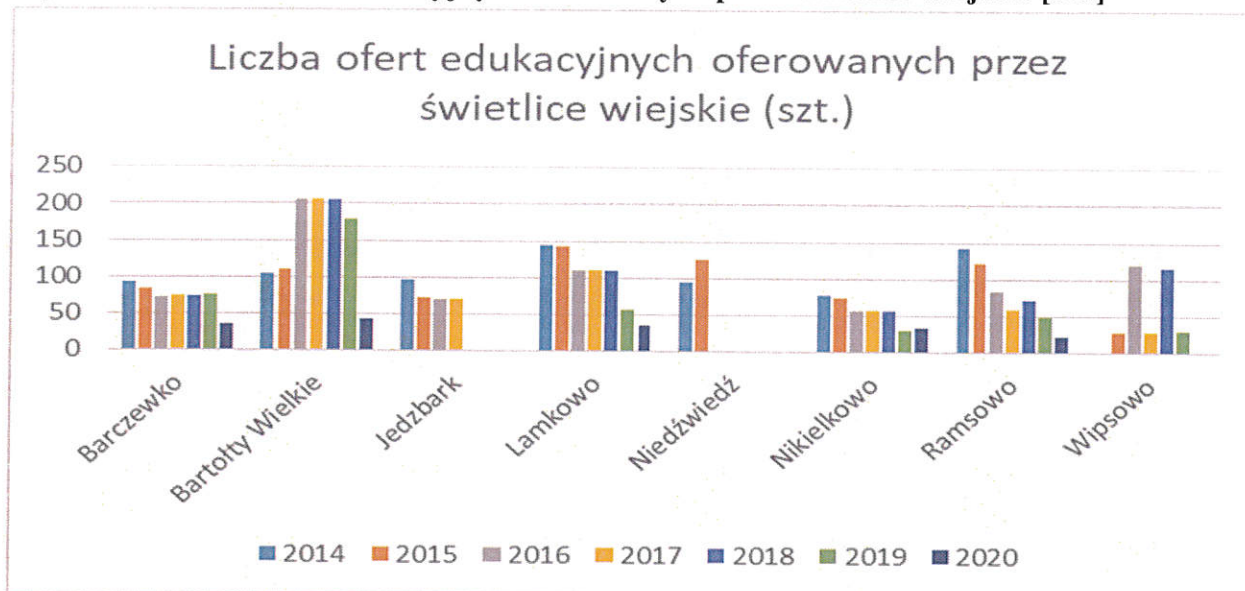
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych i danych GUS.

W zakresie wzrostu dostępności komunikacyjnej i integracji wewnętrznej gminy 1 wskaźnik pozostał na niezmiennym poziomie od 2015 r. – *powierzchni gminy objętej transportem zbiorowym*. Z kolei wskaźnik odnoszący się do *powierzchni gminy objętej planem zagospodarowania przestrzennego* wzrósł o 6,26 %.

Dość znaczny spadek nastąpił w stosunku do łącznej *liczby ofert edukacyjnych oferowanych przez świetlice wiejskie*. W 2020 r. mieszkańcy gminy Barczewo mogli skorzystać z 168 ofert, czyli o 251 mniej niż w roku ubiegłym. Niewątpliwie bardzo istotną przyczyną takiego spadku było wystąpienie pandemii Covid-19 i ograniczeniem w dostępie do świetlic oraz oferty instytucji kultury w ogóle.

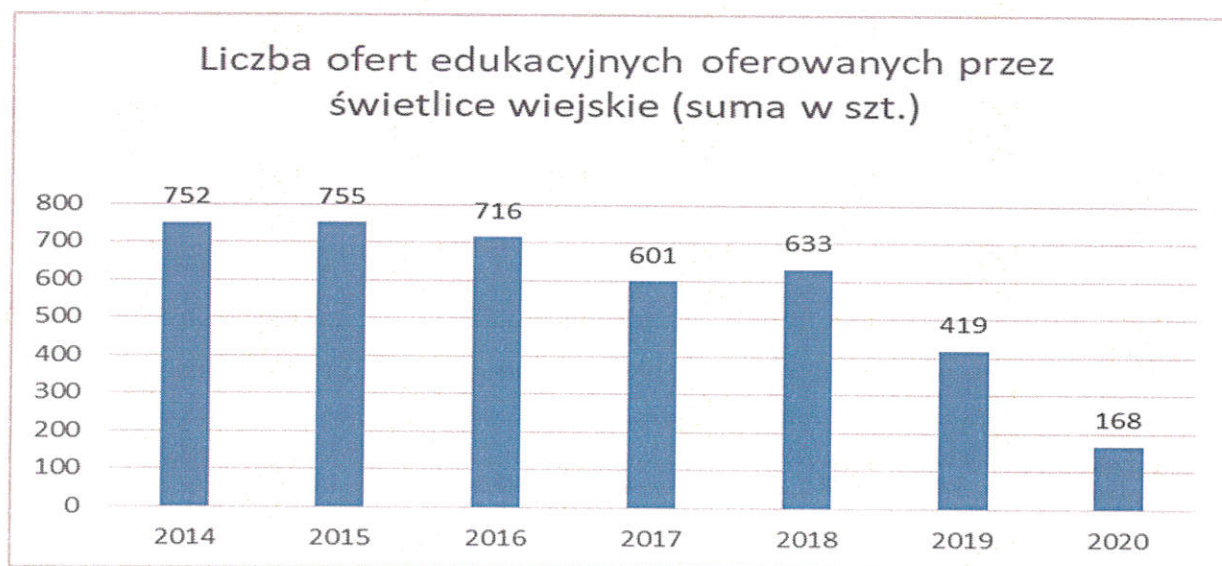
Szczegóły dotyczące ofert edukacyjnych realizowanych w poszczególnych świetlicach przedstawiono na wykresie 1 oraz wykresie 2.

Wykres 1. Liczba ofert edukacyjnych oferowanych przez świetlice wiejskie [szt.]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Barczewie.

2. Liczba ofert edukacyjnych oferowanych przez świetlice wiejskie [szt.]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Barczewie.

Analiza przedmiotowego wskaźnika dotyczy świetlic wiejskich, nad którymi nadzór sprawuje Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Barczewie, tj. aktualnie funkcjonujących świetlic

w Ramsowie, Barczewku, Lamkowie, Nikielkowie, Wipsowie, Bartołtach Wielkich, a także nowo utworzonej świetlicy w Niedźwiedziu.

Tabela 4. Cel strategiczny 3 oraz cele operacyjne

Korzystne warunki rozwoju przedsiębiorczości				
Stworzony system wspierający rozwój przedsiębiorczości	Promocja gospodarcza	Edukacja w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności	Rozwój agroturystyki	Rozwój lokalnego przetwórstwa i produkcji ekologicznej żywności

Stopień realizacji celu strategicznego 3 określa się za pomocą poziomu realizacji wskaźników wskazanych w tabeli 5.

Tabela 5. Wartości osiągniętych wskaźników dla celu strategicznego 3

Lp.	Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Osiągnięte wartości w danym roku						Wzrost w stosunku do 2019 r.	Spadek w stosunku do 2019 r.
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
1.	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców [liczba]	63,00	60,12	58,60	58,97	60,41	62,12	65,50	3,38	
2.	Dochody budżetu Gminy z tytułu udziału w podatku od osób prawnych [zł]	140 519,58	225 999,08	182 234,99	111 907,18	185 205,19	296 809,62	388 990,52	92 180,90	
3.	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana w danym roku na 1000 mieszkańców [liczba]	6,41	4,90	4,50	5,53	5,26	5,91	2,34		3,57
4.	Udział liczby podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Gminie Barczewo w ogóle podmiotów zarejestrowanych w danym roku w powiecie olsztyńskim [%]	12,87	13,95	14,18	13,68	12,99	13,72	dane dostępne będą w II poł. 2021 r.		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych i danych GUS.

Należy zauważyć, że dla wskaźnika *Udział liczby podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Gminie Barczewo w ogóle podmiotów zarejestrowanych w danym roku w powiecie*

olsztyńskim nie ma możliwości wykazania danych za rok 2020, ze względu na stopień zasilenia danych przez Główny Urząd Statystyczny. Aby zachować spójność prezentowanych danych nie wykazano wzrostu/spadku, bowiem w tym wypadku należy przyrównać rok 2018 do 2019; w pozostałych wskaźnikach zaś 2019 do 2020.

W zakresie wskaźnika „Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w danym roku na 1000 mieszkańców” wskazane dane dotyczą wyłącznie podmiotów gospodarczych podlegających wpisowi do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej, których wnioski zostały złożone w Urzędzie Miasta i Gminy Barczewo. Powyższe dane nie uwzględniają przedsiębiorców zobligowanych do wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, są więc danymi niepełnymi. Wskaźnik zaś *Udział liczby podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Gminie Barczewo w ogóle podmiotów zarejestrowanych w danym roku w powiecie olsztyńskim* przedstawia dane z GUS z kategorii „Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne”, czyli jest to zarówno osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, jak i osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą (a więc zakres danych jest szerszy). Jednocześnie dane GUS (pełne) za rok 2020 dostępne będą w II połowie roku 2021, toteż nie ma możliwości wskazania obecnie jednolitych wartości. W latach ubiegłych podawano wskaźnik bazując jedynie na danych własnych (USC).

W roku 2020 wzrósł wskaźnik *Dochody budżetu Gminy z tytułu udziału w podatku od osób prawnych*, które są większe w porównaniu do roku poprzedniego o 92 180,90 zł.

Tabela 6. Cel strategiczny 4 oraz cele operacyjne

Aktywne działania na rzecz turystyki			
Dziedzictwo kulturowe i region Warmii	Wykorzystanie potencjału sieci Cittaslow	Promocja turystyczna Gminy Barczewo	Aktywizacja działań samorządu gminnego, mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju turystyki

Stopień realizacji celu strategicznego 4 określa się za pomocą poziomu realizacji wskaźników wskazanych w tabeli 6.

Tabela 6. Wartości osiągniętych wskaźników dla celu strategicznego 4

Lp.	Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Osiągnięte wartości w danym roku						Wzrost w stosunku do 2018r.	Spadek w stosunku do 2018 r.
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
1.	Liczba turystów korzystających z noclegów na jedno miejsce noclegowe [liczba]	31,56	brak danych	brak danych	brak danych	1,27	brak danych	brak danych	nie dotyczy	nie dotyczy
2.	Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców [liczba]	25,56	16,24	32,78	35,05	34,17	28,247	brak danych	-	5,923
3.	Długość ścieżek rowerowych [km]	155	155	155	155	155	155	158,07	3,07	-
4.	Liczba produktów turystycznych na terenie Gminy [liczba]	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych i danych GUS.

Pomimo podjętych starań o jak najbardziej rzetelne przygotowanie niniejszego raportu, ze względu na funkcjonujące powszechnie procedury sprawozdawcze, nie jest możliwe przedstawienie pełnych danych w odniesieniu do 2020 r. W 2019 r. zmianie uległ zakres gromadzenia danych przez statystykę publiczną, ponadto gromadzone i upowszechniane są dane za rok ubiegły, w większości przypadków, do połowy roku następującego po roku sprawozdawczym. Dotyczy to w szczególności danych z kategorii turystyka, które nie są gromadzone przez urząd, a które mogą być pozyskane

jedynie za pośrednictwem Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

W rezultacie analiza wskaźnika *Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców* wykazana jest z opóźnieniem, tzn. dane za 2019 r. zostały zawarte w raporcie za rok 2020. Wartość tego wskaźnika uległa spadkowi o 5,923. W związku ze zmianą źródła wskaźników, zasadne byłoby przedstawianie raportu z monitorowania wskaźników w innym terminie, tj. w drugim półroczu każdego roku, z uwagi na terminy zasilania Banku Danych Lokalnych danymi.

Monitoring wskaźnika *Liczba produktów turystycznych na terenie Gminy* nie jest możliwy ze względu na złożoność definicji „produktu turystycznego”¹, co podnoszono w raportach od roku 2015. Co więcej w 2015 r. GUS zaprzestał podawania danych, na podstawie których istnieje możliwość obliczenia wskaźnika *Liczba turystów korzystających z noclegów na jedno miejsce noclegowe [liczba]*, co podnoszono także w raportach za 2017, 2018 i 2019 r. W celu przedstawienia pełnej informacji zasadne byłoby zaktualizowanie Strategii i przeanalizowanie wskaźników.

Przewodnicząca
Zespołu ds. monitorowania wdrażania
Strategii Rozwoju Gminy Barczewo

Katarzyna Kozera

¹ **Produkt turystyczny** – wszystkie dobra i usługi nabywane przez konsumenta w związku z wyjazdem ze stałego miejsca zamieszkania, miejsca, atrakcje turystyczne, infrastruktura. Z punktu widzenia konsumenta produkt jest kombinacją oferowanych mu korzyści (produktu podstawowego) oraz towarzyszących im składnikom (produktu rzeczywistego). Produkt podstawowy nie jest przedmiotem sprzedaży w rozumieniu zakupu konkretnych usług. Wynika to z natury korzyści postrzeganych przez klienta, które są wprawdzie prezentowane przez producenta w materiałach reklamowych, ale trudno je wycenić, gdyż mają charakter niematerialny. Korzyścią podstawową może być bowiem doświadczenie, doznanie, przeżycie czegoś, co dla klienta jest interesujące i ważne, np.: odpoczynek, cisza, zabawa, przygoda, wiedza, zdrowie, poczucie statusu społecznego. Jednak, aby te korzyści otrzymać, klient musi dokonać zakupu konkretnych usług, m.in.: transportu, noclegów, wyżywienia, biletów wstępu, usług przewodnika (czyli składników produktu rzeczywistego). J. Kamieniecka, J. Majewski, *Proekologiczny produkt turystyczny. Natura 2000 a turystyka*. E-learning; **Produkt turystyczny** w wąskim znaczeniu - to, co turyści kupują oddzielnie (np. transport lub zakwaterowanie) lub w formie pewnego zestawu usług, pakietu; w szerszym znaczeniu – kompozycja tego, co turyści robią oraz walorów, urządzeń i usług, z których w tym celu korzystają; z punktu widzenia turysty **produkt turystyczny obejmuje całość przeżytego doświadczenia od chwili opuszczenia domu do chwili powrotu**. S. Medlik, *Leksykon podróży, turystyki i hotelarstwa*, PWN, Warszawa 1995, cyt za: J. Kaczmarek, A. Stasiak, B. Włodarczyk, *Produkt turystyczny*, „Turystyka i Hotelarstwo” nr 1 (2002), s. 34.

